

Dato 15. marts 2013
Side 1 af 2

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøminister Ida Auken
Børsgade 4
1215 København K

Kvælstofindsats i vandplanerne

Kære Ida Auken

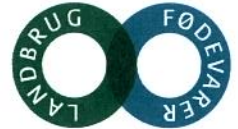
Der er som bekendt kommet megen ny viden på bordet, siden Grøn Vækst og de første udkast til vandplaner blev fremlagt for år tilbage. En arbejdsgruppe under Miljøministeriet og Fødevarerministeriet, med deltagelse af interessenter og med bidrag fra forskere og faglige eksperter, konkluderede i foråret 2011, at ålegræsværktøjet ikke er en egnet model til at beregne indsatsbehovet i de danske kystvande.

Arbejdsgruppen – den såkaldte ålegræsgruppe – konkluderede videre, at der ikke fandtes modeller, der var mere egnede end ålegræsværktøjet. Derfor blev en ny arbejdsgruppe under Naturstyrelsen nedsat. Arbejdsgruppen havde til formål at komme med anbefalinger til, hvad en bedre model skal indbefatte af potentielt betydende parametre og presfaktorer, der har eller kan have betydning for miljøtilstanden. Faglige eksperter fra forskellige institutter har været inddraget i stort omfang. Arbejdsgruppen udarbejdede i løbet af 2012 en ny rapport, der kom med klare anbefalinger til det videre arbejde med at udvikle egnede modelredskaber. De overordnede anbefalinger er som følger:

- Modelværktøjerne bør udvikles så de i muligt omfang inddrager såvel ålegræs som øvrige EU-interkalibrerede kvalitetselementer til vurdering af indsatsbehov. Modellerne skal således udvikles/udbygges under inddragelse af nyeste forskningsviden, med henblik på i muligt omfang at håndtere såvel ålegræs, klorofyl, udbredelse af makroalger og bundfauna (DKI), samt støtteparametre som sigtddybde, næringsstofindhold, ilt, sedimentforhold og fysiske forhold.
- Det er vigtigt at holde det langsigtede perspektiv for øje ved udvikling af et marint planlægningsværktøj da den nyeste forskningsviden 'løbende' skal inddrages, men samtidig er det nødvendigt at tilvejebringe et planlægningsværktøj, der er anvendeligt og funktionsdygtigt i forhold til de vandforvaltningsmæssige behov på relativt kort sigt - altså set i det mindre end 2-årige perspektiv for udarbejdelse af næste vandplan.
- Da det i praksis formentlig ikke vil blive muligt (tidsmæssigt og ressourcemæssigt) at arbejde med dynamiske/økologiske modelværktøjer i samtlige kystvandsområder, er det hensigtsmæssigt at arbejde med forskellige modeltyper, der tilsammen dækker alle kystvandsområder. Det forhold at en hel række komplekse sammenhænge mellem antropogene (spildevand, landbrug, fiskeri, fysiske aktiviteter m.v.) og 'naturlige' påvirkninger (klima, meteorologi, m.v.) skal afdækkes, i sit mest komplekse udtryk i form af hystereser (systemskift), betinger også et behov for forskellige mere eller mindre koblede modeltyper.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

- Der er således behov for en *specifik, detaljeret vidensopbygning for et antal kystvandsområder* dækkende de danske kystvandstyper, omfattende en dynamisk model for de åbne farvande (en havmodel) samt dynamiske modeller og detaljerede empiriske/statistiske modeller for et antal større fjorde og kystnære områder (de empiriske modeller kan godt omfatte åbne farvande) repræsentative for betydende danske fjordsystemer. Dertil kommer et behov for et *'generaliseringsværktøj' for øvrige områder*, der baseres på disse modeller, men tilpasset lokale forhold evt. i kombination med mindre, lokale empiriske/statistiske modeller, m.v., hvor det er muligt.
- Modellerne skal generere en systemforståelse, herunder kunne beskrive N, P og C kredsløb i vandsøjlen og sediment/bundsstrat (fx stenrev) samt ålegræs, makroalger og betydende fysiske parametre som fx resuspension mv. og kunne beskrive de feedback-mekanismer, som er relateret hertil. Modellerne skal kunne relateres til de udvalgte indikatorer i vandrammedirektivet. Samtidig skal modellerne genereres på baggrund af så lange datatidsserier, som er tilgængelige, bl.a. for at kunne afdække eventuelle systemændringer.
- Det skal som udgangspunkt tilstræbes, at der, hvor det er muligt, er overensstemmelse mellem den valgte suite af modelværktøjer i "modelværktøjsprojektet", og det overvågningsprogram der skal understøtte udvikling og kørsel af modellerne. Til brug for opstilling og kalibrering af modelværktøjerne kan det være nødvendigt som en del af "modelværktøjsprojektet" at tilvejebringe kontinuerte måledata (ilt, temperatur, m.v.) fra fx bølger i dybere åbne farvande og dataloggere i lavvandede dele af fjordområder, m.v.

Vi står i dag i en situation, hvor vandplanerne er kendt ugyldige af Natur- og Miljøklagenævnet, hvorfor planerne skal i fornyet høring. Der er altså en oplagt mulighed for at bruge den nyeste viden i forbindelse med udarbejdelsen af de nye planudkast. Vi skal derfor på det kraftigste opfordre til, på baggrund af 1) den nye erkendelse af, at der er mange betydende faktorer og 2) den manglende viden om kvælstofreduktionsbehovet, at den yderligere kvælstofindsats tages ud af planerne.

Der er på nuværende tidspunkt *intet* fagligt belæg for at opstille reduktionsmål for kvælstof, så længe de rette modeller, der kan regne på alle relevante faktorer på lokalt niveau, ikke er udviklet endsige taget i anvendelse. Når viden om nogle år er på plads, kan den korrekte indsats gennemføres, såfremt den vil føre til reelle miljøforbedringer, og den samtidig udviser proportionalitet mellem indsats/omkostninger og gevinster. Jeg kan oplyse, at fremgangsmåden med at udskyde indsatsen indtil fagligheden er på plads anvendes flere steder. I Sverige har man således valgt at vente med at gennemføre en indsats i forhold til kvælstof til en senere planperiode.

Med venlig hilsen

Lars Hvidtfeldt